

Fördelning av makt

Politiskt deltagande bland unga – hur öka deltagandet bland unga?

Niklas Backlund, Elin Härmälä, Sara Sandström, Benjamin Sidorov
15.9.2023

Bakgrund

- Makt och maktfördelningen i samhället
- Hur fördela makten från de som har mycket av den till dem som har lite av den för att i slutändan få ett jämlikt och lyckligt samhälle?
- Maktfördelningen i Finland = finländska partierna som i slutändan stiftar de lagar samhället följer.
- Unga (18-29 år) intresserar sig för politik men inte på det sätt som de etablerade partierna förväntar sig
- Hur påverkar de unga idag om de inte påverkar via partierna

För att hitta svaren på problemet har vi

- Analyserat riksdagsvalet 2023, hur röstade de unga?
- Analyserat Ungdomsbarometern, hur påverkar de unga?
- Gjort några semistrukturerade intervjuer med unga

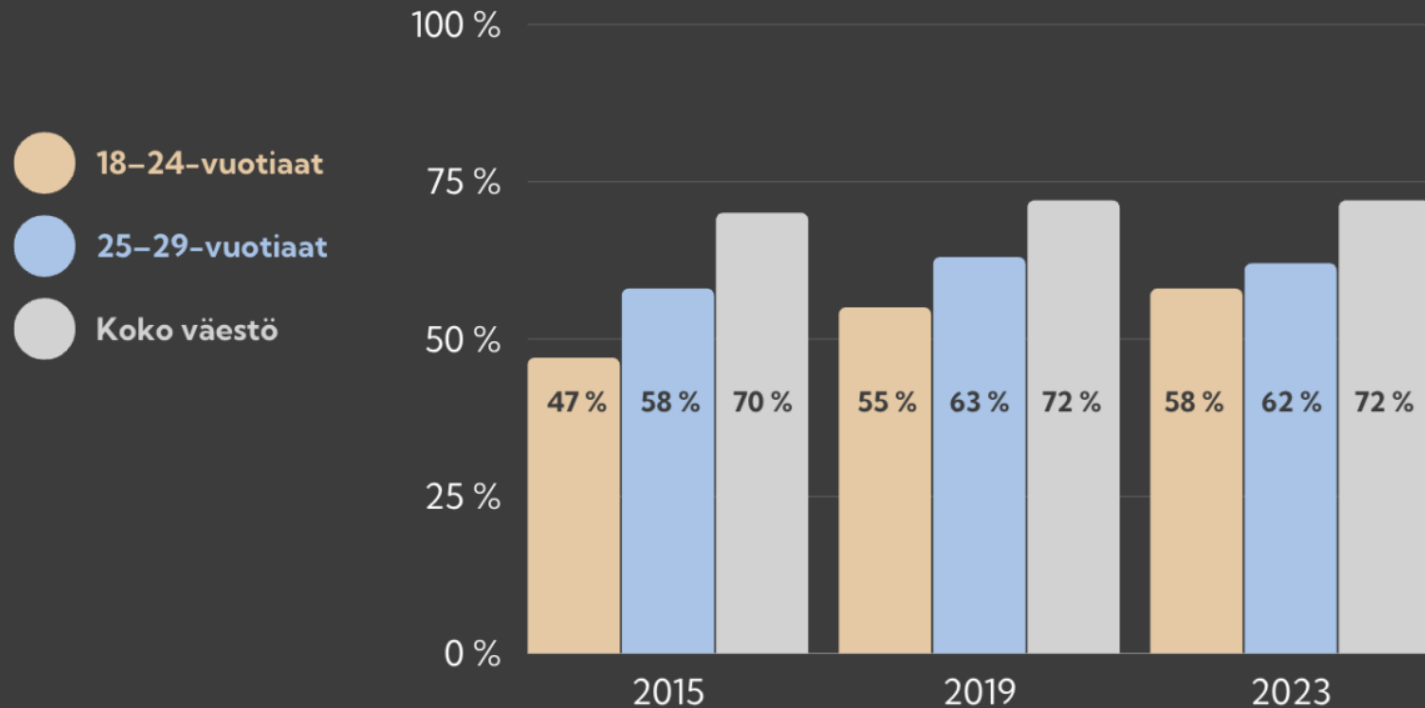
Resultatet

- Några tips till politiska partier eller organisationer som vill engagera unga

Ungas röstningsaktivitet ökar men är lägre än andras

- **Andelen invalda unga i riksdagen fortfarande mycket lågt**
 - 2019: 8/200 vs. 2023: 7/200
 - 17 % av de röstberättigade i Finland är 18-29 -åringar medan 3,5 % av de nya riksdagsledamöterna är det
 - 10,5 % av alla riksdagsvalskandidater var unga
- **De Gröna och SFP har varit duktigaste i att nominera unga kandidater** i de två senaste riksdagsvalen - båda partierna med 17 % andel av deras kandidater
 - Riksdagens näst största parti, Sannfinländarna, hade minsta andelen (5 %) med unga kandidater
- Sedan valet 2015 har röstningsprocenten för väljare i 18-24 ålder stigit från 47 % till 58 % medan röstningsaktiviteten hos väljare mellan 25-29 stigit endast med några procent från 58 till 62 %

Nuorten äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa

Partierna satsar inte på ungas deltagande

- Ungas politiska deltagande fick begränsad plats i partiernas riksdagsvalprogram.
 - Endast SDP och SFP lyfter fram behovet av att öka ungas deltagande i samhälleligt beslutsfattande
 - De flesta policyförslagen som tangerar ungdomspolitik är orienterad med en top-down-ansats utan att involvera unga
- I regeringsförhandlingarna 2023 satt endast en ung person (SFP) i förhandlingsbordet som behandlade ungdomspolitik

Varför ställer inte unga upp som kandidater?

- **Kan inte tillräckligt**
 - Många unga känner att de inte kan tillräckligt för att delta i politik
- **Andra saker är /känns viktigare**
 - Politiskt deltagande, särskilt valkampanjer tar tid. Det är svårare nu än tidigare att till exempel pausa sina studier för att försöka starta sin politiska karriär
 - Man vill först få koll på eget liv före man deltar i samhällsliga frågor
- **Partier känns inte välkomnande**
 - Nedlåtande attityder mot unga aktiva
 - Trakasserier (t.ex. casen Rydman och Lindberg)
- **Pengar**
 - Unga har inte egna pengar eller likadana nätverk som de som jobbat inom politiken en längre tid
- **Synligheten oroar**

Unga är intresserade av politik och samhälle

- Unga litar mera på verkställande institutioner än representativa
 - Emellertid har ungas tillit för alla offentliga institutioner ökat stadigt under de senaste decennierna
 - Samtidigt är röstningsprocenten och partitillhörigheten låg bland unga
- **Skulle deltagandet öka om tilliten var lägre?**
Antagligen inte: De som har mest tillit har också högst deltagande
- Intresset för samhällspåverkan är rekordhøgt, men samtidigt kanaliseras inte intresset i partipolitiskt deltagande → unga önskar alternativa sätt att påverka till de traditionella forumen

Partipolitik intresserar inte unga

- Unga är intresserade av och deltar i politik på många olika sätt i sin vardag, men deltagandet i de officiella strukturerna kring politiskt beslutstagande känns inte lika intressanta för unga
 - Tanken om unga som opolitiska kommer av just motvilligheten att delta i politikens strukturer, särskilt partipolitik
- Är det viktigt att unga deltar politiskt på samma sätt som tidigare generationer gjort?
 - Politiska partier är de som har makten i samhället och därför är det viktigt att få med unga i det nuvarande systemet
 - Annars är risken att unga inte blir hörda i politiskt beslutsfattande

→ Man kan dock alltid fråga sig om det nuvarande systemet är bra om en stor del av befolkningen inte tycker att det är värt att delta i?

Unga är inte en monolit

- **De unga** behandlas ofta som en grupp, trots att det finns mycket variation inom gruppen
- Många andra faktorer än åldern påverkar också politiskt engagemang
 - Tillhörighet till en eller flera minoritetsgrupper försämrar ungas tillit till offentliga institutioner enligt ungdomsbarometern 2022
 - Liksom inom andra åldersgrupper är tilliten till institutioner och politiskt engagemang högst bland högutbildade unga
- Det är viktigt att beakta variationen inom gruppen “de unga” när man vill engagera unga inom politiken. Samma verktyg fungerar inte med alla

Analys av semistrukturerade intervjuer 1/3

Ungdomsverkstäder 18-29 år

5/7 röstade i riksdagsvalet. Av de som inte röstade

- Nöjda med vardagen
- Tröskeln att rösta för hög
- Har inte föräldrarna röstat är sannolikheten stor att man själv inte röstar

4/7 intresserade/delvist intresserade i samhällsfrågor. Omgivningen upplevs spela roll ifall ungdomarna röstar

“Fått intresset från familjen som pratar mycket om politik” (Kvinna, 26)

“I mitt umgänge skulle jag nog säga att det inte är så högt intresse. Min familj är inte så mycket inne i det. Det gör att också jag inte är intresserad av det. Jag har inte mycket vänner som är inne på det. Man pratar ofta om något annat.” (Man, 25)

De två av respondenterna upplevde att intresset ökar i bekantskapskretsen med åren

“Intresset har ökat väldigt mycket i bekantskapskretsen, lätt att få information och den ökar hela tiden.” (Kvinna, 26)

“Det är definitivt flera 29-åringar som engagerar sig i åländsk politik i förhållande till de som är 18 – 21. Det kanske är bra också? Man måste ha ett perspektiv på samhället, de som röstar. Man kanske har sett mera av samhället och vet mera vad man tycker vid det laget man är lite äldre. Då man fått ha varit vuxen.” (Man, 21)

Analys av semistrukturerade intervjuer 2/3

Ungdomsverkstäder 18-29 år

Alla är överens om att om man vill påverka som ung är det möjligt, men alla vet inte hur man skall göra det

“Jo de ges säkert möjlighet om man är intresserad, själv vet jag inte hur man skall vara delaktig eller påverka” (Kvinna, 26)

“Definitivt. Åtminstone på gymnasienivå, det har kommit några chanser att komma på debatter. Det har varit debatter i skolor. Jag gick på lusse (Ålands lyceum), jag minns att det i alla fall ett år gavs tillfälle, då fick man träffa politiker och höra dem in action. Ungdomar får chansen att engagera sig om man vill göra det.” (Man, 21)

Alla håller med om att man borde ta upp mera politik i skolan och förenkla budskapen från partierna överlag

“Förenkla, svårt att komma in i det när intresset inte finns.” (Kvinna, 23)

“Mera förklaringar, kanske i form av besök via skolor och kanske ha en dag som just är fokuserad, kanske skulle kunna vara elever i sen högstadieår, eller gymnasieelever, kanske också på yrkesgymnasiet. Komma en dag och diskutera, skulle definitivt hjälpa situationen, kanske just personer som jobbade med politik kom och förklarade sitt yrke skulle hjälpa mycket. En liten grej, kanske just sociala medier. Sprida ut information på det viset. Hur man skulle kunna göra det kan jag inte säga.” (Man, 25)

Analys av semistrukturerade intervjuer 3/3

Ungdomsverkstäder 18-29 år

Tips till makthavare: Opolitiska “tutorials” samt att göra det enklare, mera konkret och var synlig bland ungdomar

”Oberoende alltså icke politisk “tutorial” - intro till politik. Sluta anta hur vi har det och fråga, var där unga är och diskutera, fråga.” (Kvinna, 23)

Tips till politiska partier för att öka engagemanget bland unga

1. Förenkla budskapet

- Använd vardagliga och konkreta exempel utan att vara nedlåtande

2. Var synlig bland unga

- Använd kanaler som unga använder

3. Utgå inte från att det finns ett färdigt intresse

- Skapa intresset, förklara varför det är viktigt och relevant

4. Utgå inte från att alla unga är likadana

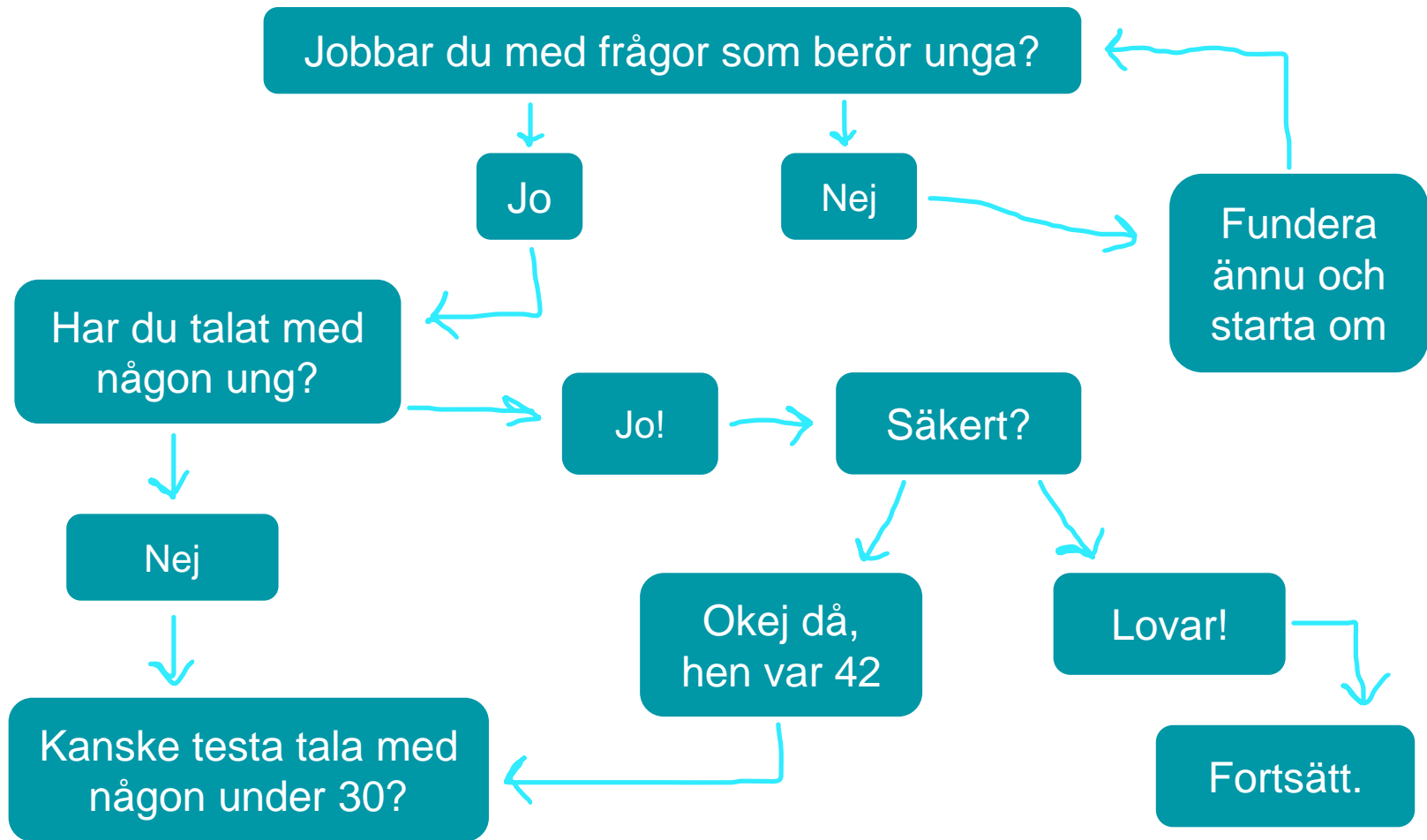
5. Ge extra stöd till unga partiaktiva och unga kandidater

- Skapa trovärdiga system för att motverka trakasserier och motverka nedlåtande attityder

6. Ge unga utrymme vid viktiga bord

- Konsultera unga när det gäller ungdomspolitik men också annat, bemöt unga som jämlika partners i allt från sjukvård till ekonomi

7. Fundera över en ny form av medlemskap i politiska partier, där man kan delta och påverka utan att vara en aktiv medlem

Att arbeta med komplexa problem

Tips:

- **Avgränsa** och fokusera!
- Enkla och lättillgängliga **kommunikationskanaler**
- Ha tydliga **roller** och **ansvarsområden**, vem är bra på vad?
- Låt **processen** ha sin gång och **ändra infallsvinkel** vid behov

Utmaningar:

- Hålla fokus
- Sammanställa material för att få en slutprodukt
- Effektiva möten
- Ej ett konstgjort problem, men konstgjort att det är vi som löser det

Fortsättning:

- Använda tipsen
- Dela med sig till politiskt aktiva eller andra organisationer som vill engagera unga i sin verksamhet

